

DIRECTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICA

INSERATE

Un șir garmond: 6 Lei. La
publicări repetate după
învoială

Unitatea

REDACTOR:
Prof. DUMITRU NEDA

ABONAMENTUL

Pe un an 200 Lei
Pe 6 luni 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Fie voia Ta!

(+) Prostul (cetește: păcătosul) e ca luna: se schimbă tot mereu. Și încă trecând dintr-o extremă într'alta. Aci e vesel peste măsură, aci e abătut până la desnădejde; aci e încrezut până la temeritate, aci își pierde capul cu totul; aci te omoară cu dragostea, aci te urâște de moarte. Ințeleptul (cetește: dreptul) dimpotrivă: stă neclintit și în cele mai turbate învalurări, fără să-și piardă cumpătul în mijlocul primejdiilor ee-l împresoară și fără să se îndoiască o clipită măcar că după vijor vine liniște și că după încercările îndurate o să urmeze izbânda. Năvem decât să aruncăm o privire asupra luptelor și biruinței lui Hristos, înțelepciunea întrupată, ca să vedem adevărarea acestui cuvânt. Fapt ce se repetă, mutatis mutandis, de noudsprezece veacuri, și în viața eroilor crucii; în viața sfinților.

Temeiul acestei neînfrânte încrederi în biruința finală? — Credința de granit în purtarea de grijă a Proniei cerești. Și perfecta identificare a voinței proprii cu voința Aceluia care toate le-a făcut, le ține și le cârmuiește. Și care așa a rânduit cursul lumii cât, celor ce iubesc pe Dumnezeu toate să li-se lucreze spre bine. Fiii luminii știu acest adevăr. De aceea și întru năcazuri și suferințe se veselesc fețele lor. Iar cei cari nu l-ar ști datorința au să-l învețe, să-l adânciască, să-l trăiască. Adevărul doar viață este, putere având să descătușeze pe cei din obezi, în rândurile cărora deosebit de rușinos lucru este să petreacă vre-o față bisericească, vre-un crainic de a Celui ce a rupt zăpășul robiei și legăturile păcatului.

Vremea de sfântă reculegere a postului mare e cât se poate de potrivită pentru o revenire salutară asupra acestui punct de cardinală însemnătate în viața noastră spirituală, privată și pastorală. Preasf. Alexandru, al Lugojului face un real serviciu păstorilor, și prin ei și turmei păstorite, aducându-le aminte că, în butul vitregiei vremilor de azi, profeții Domnului trebuie să fie adânc înrădăcinați în voința dumnezeiească, atât în ce-i privește pe dânsii, cât și obștia creștină și viitorul ei. „Ce știe mintea noastră slabă și mărginită, — scrie marele Păstor — ce ne este mai de folos pe acest pământ: avere sau sărăcie, onoruri sau stare modestă, vâlvă sau ignorarea și tăcerea în jurul nostru, sănătatea sau boala, și altele câte am mai putea înșira? Bunul Dumnezeu privește ceea ce ne este de folos, nu sub unghiul intereselor noastre vremelnice-efemere, ci sub unghiul eternității care, ea singură, contează și trage în cumpănă”. Tocmai de aceea cel puțin noi profeții să nu înmulțim numărul malconțenților gata să-i facă și lui Dumnezeu însuși cap de acuză, ci să însuflețim nădejțile oamenilor într'un viitor mai bun, nădăjduind și împotriva nădejzii. Ori să fim cel puțin deplin resemnați, bine știind că Dumnezeu toate înțelepțește le-a orânduit, le orînduiește și le va orîndui. — Cuvântul ierarhului lugojan sună tuturor celor ce au urechi de auzit.

Cazul Lupaș

Cum scrie istorie un preot ortodox — Judecata dlui N. Iorga și a țării —
— Roadele urei confesionale — Măsuri de profilaxie morală

(*) E plin de noroc păr. Lupaș. Ajunge celebru și popular fără să vrea. Săptămâna trecută a fost cu adevărat eroul zilei. Toată țara a vorbit de el. Ca pe vremile bune, când a ieșit dela ministerul sănătății împodobit cu o „siringă”. — Nu știm dacă a meritat atunci această zestre. Acum însă nici dușmanii nu vor putea nega că a făcut cuviosul o ispravă fără seamăn, pentru care țara recunoscătoare li va acorda titlul național de „popa minciună”.

Afară de biografia lui Șaguna, cucernicia sa a tipărit, anume, și un manual de „Istoria Românilor” pentru liceu. Lucru de necrezut, de sigur; totuși perfect adevărat. Și încă nu asta-i bravura. Ci cele 5 șire scurte și simple, pe cari le-a strecurat la pagina 340 a ediției VIII, rod al ostenelelor sale științifice de un deceniu. Acolo se spune pur și simplu că în primăvara anului 1917 d. Al. Vaida, Al. Beldiman, C. Stere „făuriseră împreună cu contele Czernin planul pentru detronarea Regelui Ferdinand și anexarea României la monarhia habsburgică”. — Atâta tot.

Un fleac la aparență. În realitate un act de eroism incomparabil. Mai întâi Cuviosul are curajul de-a spune, simplu și categoric, un neadevăr patent. În ce-l privește pe d. Vaida, bineînțeles. Precum s'a arătat cu dovezi zdrobitoare. — Apoi, acest neadevăr îl acopere cu calitatea sa de profesor universitar și membru al Academiei române. În urmă: îl scrie într'un manual de școală, abuzând de situația elevilor cari nu pot controla, ci trebuie să ia toată slova manualului de adevărată. Și încă: a strecurat fraza cam pe furis, numai în această ultimă ediție, care nu a mai fost cenzurată de autoritățile școlare.

Este deci perfect justificată scârba cu care țara a luat cunoștință de această faptă urfă. Presa toată a înfierat-o după cuviință, iar în Senatul țării și-a spus cuvântul, zdrobitor și inapelabil, d. N. Iorga, profesor și ministrul Instrucțiunii.

Și s'a găsit, cu acest prilej, că bravura cucernicului protolereu este mai mare decât arată cele 5 șire buclucașe. Nu numai că nu prea cunoaște proporția în aprecierea faptelor istorice, ci mai are o meteahnă fundamentală: scrie cu vădită dușmănie la adresa bisericii unite. Nu o spunem noi, ci tot d. N. Iorga: „Cred că nu există nici o școală în Ardeal unde să nu fie și uniți copiii cari, întorcându-se acasă, spun din cartea Părintelui (Lupaș), pe cinci, șase pagini, că unirea înseamnă blăstămul lui Dumnezeu chiebat asupra poporului românesc și că orice dușman al unirii este un martir, iar orice apărător al unirii este un stricător de neam... Cartea este în-

suflețită de sentimente religioase; mai mult — este o carte religioasă cu o netedă tendință de luptă a ortodoxiei împotriva celeilalte forme religioase a Românilor din Ardeal”.

Constatări lapidare, cari egalează cu o sentință zdrobitoare și definitivă. Pentru că nu e vorba de un dascăluț obscur, rătăcit prin bercurile istoriei. Un șugubăț capriciu al sorșii, a bombardat pe fostul protopop din Săliște profesor universitar și membru al celei mai înalte instituțiuni de știință a țării. Cinste mare foarte; care are însă și anumite răspunderi, fiindcă angajază obrazul țării. Unui membru al Academiei, i-s-ar cădea, de bună seamă, să facă știință. Dacă nu poate, rămâne dator să aibă cel puțin un mare respect al adevărului, o probitate și onestitate ireproșabilă în tot ce face și ce scrie.

Taica Lupaș nu și-a cinstit locul de onoare la care a fost cocoșat. A rămas și mai departe ceea ce a fost: maniac în ortodoxie, fripturist în politică și un simplu parazit al memoriei lui Șaguna, în istorie. Revărsând aceste calități funeste peste paginile unui manual de istorie, el a făcut „o faptă rea” — cum spune d. Șelcaru —, față de sufletele nevinovate ale tinerimii pe care o otrăvește; și a făcut o mare rușine țării, în Academia căreia se găsește membri, cari fac din istorie unealta unor mărunte porniri de ură confesională.

Țara, de sigur, și-a făcut dreptate: prin însași judecata ce a rostit în unanimitate săptămâna trecută. Nu știm dacă Academia va găsi și ea calea de a-și lua satisfacție pentru ofența ce i-a adus un membru al său. Ori va prefera, pur și simplu, să-l ignoreze. — Ministerul Instrucțiunii însă e dator să ia măsuri imediate de igienă morală. Cartea nu mai poate fi tolerată în nici o școală. Un manual care denaturează adevărul și este inspirat de ură, este o crimă și o primejdie. Sufletul generațiilor tinere nu-i iertat să fie otrăvit.

Iar pentru viitor, această dureroasă întâmplare a păr. Lupaș, să fie de învățătură. Lui și altora!

N'a pierit încă idealismul din lume! Și nici nu poate să piară câtă vreme mireasa Domnului ține nestinsă, în mâinile sale, făclia evangheliei. Drept că multă lume dusă în rătăcire de fariseii și cărturarii cari nici când n'au lipsit și nu vor lipsi, întoarce capul când e vorba de această lumină și apucă pe drumurile deadreptul potrivit ei. Sunt însă, har Domnului și suflete de acelea cari o caută cu drag și umblă cu sfântă îndrăzneală pe căile văzute în această lumină. Vârstă, sex, neam, rasă, țară, continent, nu-i obstacol.

O mână de tineri din Elveția fac dovada de ce-1 în stare idealismul creștin în vremuri de calcul materialist ca cele de azi. Fapta lor e atât de frumoasă și de concludentă că merită admirația și atenția tuturor.

Înainte cu câțiva ani, adevărat — după cum scrie „Schönere Zukunft“ Nr. 24 din 13 Martie c. — tânărul student catolic Tony Stadelmann, cand. rer. polit. a înființat un fel de corvadă benevolă a studenților catolici în vederea scoaterii și împărțirii gratuite în masse de broșuri creștine. Numele de botez al întreprinderii: „Silvania“. Studenții câștigați pentru idee s'au legat să învețe, în vacanță, zețuitul ca să poată lucra viribus unitis, în tipografia cumpărată din banii adunați pe cale de colectă. În 1926 își făceau deja săptămânile de muncă 30 de studenți în atelierul instalat pe o moșie părintească de a lui Stadelmann. Numărul acestor lucrători de bunăvoie în 1931 s'a ridicat la 500, împărțiți pe 14 săptămâni de muncă. Sporul: în 1926 au scos 100.000 de broșuri și broșurele, iar în 1931 nu mai puțin de 700.000! De alegerea și censurarea tipăriturilor din chestie se îngrijește o comisie specială, compusă din abajii de Einsiedeln, Disentis și Engelberg. Au ieșit până acum, între altele: Patria sufletului; Datoriile părinților; Fericitul Nicolae de Flüe; Presa, chestie de conștiință; Preot și proletar; Proprietatea-hoție?; Mănăstirea fără ziduri (terțiarul) — tot lucrări ieșite, din peana unor autori de renume. Aproape fiecare broșură iese în câte 100.000 exemplare. Prețul hârtiei e scos mare parte din inserate. Eventualele deficite le acoper membrii dintr'al lor. Colportajul îl fac preoții din parohii.

Regule pentru membrii activi: Lucră fără nici o plată. Mai mult: își plătesc ei înșiși și întreținerea. Fiecare membru e obligat să presteze cel puțin o săptămână de muncă. În vremea aceasta duc viață de comunitate religioasă. În fruntea corporației stă un consiliu de cinci membri, capul căreia actualmente este pâr. Otto Hophan, călugăr capucin.

Ce nu poate face idealismul creștin!

La noi au început ceva similar la Bixad părinții basillani. Am întâmpinat cu simpatie sinceră gândul lor și salutăm cu drag începutul realizării acestui gând, la temelia căruia nu pot să stele calcule de tarabă: am plasat atâta, trebuie să ne aducă atâta, în monede sunătoare. Cunoaștem prea bine spiritul de apostolie dezinteresată și de jertfă al fiilor sf. Vasile și tocmai de aceea legăm mari nădejdi de tipărița lor. De s'ar afla cât mai în grabă suflete darnice, cari să-l ajute să poată lucra fără datoriile ce apasă atât de greu asupra umerilor lor de slujitori ai legii și ai neamului, cari nu așteaptă plată dela oameni. (R. Negru).

Pentru Agru. Înființarea Agrului a fost una din cele mai fericite realizări din sânul bisericii noastre în vremile din urmă. Imbrățișarea lui, cu tot ce reprezintă el, este o datorință de conștiință a noastră a tuturor. Numai cât uitarea face și ea parte din însușirile omului și așa se întâmplă că și peste această datorință ușor se trage dungă. Mai ales când atâtea alte lucruri ne atrag atenția.

Pentru a nu da răgaz uitării să-și arunce vâul peste Agru și celea în legătură cu el, Preasf. Alexandru al Maramureșului a luat o măsură de preîntâmpinare a răului, rânduind ca în sinoadele protopopești din primăvara anului în curs să fie tratată tema: „Rolul și importanța pastorală a asociației mirenești Agru și mijloacele prin cari nucleele ei pot fi făcute viabile în fiecare parohie și filie“.

Imposibil ca preoțimea să nu înțeleagă locul însemnat ce ocupă chestia Agrului în preocupările înaltului ierarh. Și iarăși cu neputință este ca desbaterile sinodale să rămână fără efectele intenționate. O lipsă de înțelegere și o întrelăsare tembelă în acest punct înseamnă o păcătoasă desertare dela datorie. Chestia trebuie de altfel să preocupe intens preoțimea întreagă, nu numai pe cea maramureșană. Și credem că se va și acționa în acest sens pe toată linia.

Drepturi uitate

Constatarea averilor românești la compozitorii ratele din Ardeal

La „Composesoratele de pădure și pășuni din Ardeal“, așezăminte asemănătoare obșteilor pentru răzeși și moșneni din vechiul Regat au drepturi, în afară de membrii singuratici și bisericile și școlile tuturor confesiunilor din Ardeal. Și anume drepturi întemeiate în însăși originea și formarea composesoratelor.

Acestea s'au înființat în timpul când raporturile dintre nobil și iobagii săi se reglementau după sistemul urbarial. În anul 1834 s'a dat o ordonanță publică urbarială (urbanynilparancs), care a dispus ca din pădurile nobilului să se separe anumite părți destinate exclusiv pentru satisfacerea trebuințelor de lemne ale iobagilor. Aceeaș ordonanță hotărăște să se dea câte o fășie, deci competență, de pădure, și fiecărei confesiuni existente în comună, fără deosebire, cu excepția celei izaelite. — În chipul acesta, în toate comunele unde au existat Români, au dobândit drepturi la composesorate și bisericile românești.

Prin legile din 1871, 1894 și 1898 composesoratele au dobândit o organizare destul de precisă. Totuși drepturile pomenite mai sus au început a fi periclitate, mai ales în județele din Secuime. Deoparte autoritățile arătau o dușmănie vădită bisericilor românești. De alta, cu toate dispozițiile legilor, situația composesoratelor nu s'a limpezit. Autoritățile ungare favorizau pe toate căile crearea de composesorate; jurisprudența din Ardeal însă a refuzat a le recunoaște persoane juridice. Așa că situația de fapt a proprietarilor nu corespundea celei de drept, înscrise în cartea funduară. — Apoi, în cursul războiului mondial, transferarea drepturilor de competență la composesorat, nu a mai fost ținută în evidență.

Așa s'a ajuns la o învălmășală regretabilă și păgubitoare, care nu mai putea fi tolerată. Guvernul român s'a hotărât, în sfârșit,

Foia „Unirii“

Impărăția lui Dumnezeu pe pământ

de P. Dr. Dominic Neculăș
franciscan

II

2. Biserica nu e numai împărăție lăuntrică. Fără îndoială, împărăția lui Hristos e în locul dintâi și parțial esențialmente lăuntrică. Bunurile la cari Hristos îndreaptă pe om sunt interne, și vrea ca omul numai pe acestea să le prețuiască; lăuntrică e viața, pe care El a venit să ni-o aducă, viața harului. Răsplata, pe care El o făgăduiește credincioșilor săi, e de asemenea un bine lăuntric, fericirea veșnică spirituală.

Dacă protestanții și modernii-raționaliști și cei cari îi urmează pe ei, ar releva, că împărăția lui Dumnezeu și a lui Hristos e esențialmente mai mult lăuntrică, nu ar fi interpretat greșit concepția lui Hristos. Greșesc însă foarte rău când zic că e exclusiv lăuntrică.

În Vechiul Testament împărăția lui Dumnezeu e prezentată ca o izbândă a celor buni, cari vor fi dus o viață fericită pe pământ. Deci împărăția Mesianică, după concepția Vechiului Testament, e ceva pământesc, văzut, cu un caracter colectiv social. De aci predicarea lui Isus Hristos face legătura vădită cu aceasta concepție a împărăției Mesianice, anunțată de profeți. Hristos e Mesia, El a venit să înființeze împărăția prezisă și așteptată.

Declarațiile lui Hristos privitor la aceasta

sunt explicite, categorice, și nu încapă nici cea mai mică îndoială asupra lor.

Astfel la Nazaret (Luc. 4, 16—22), după ce a citit textul din Isaia, privitor la Mesia, încheie Hristos: „Astăzi s'a împlinit scriptura aceasta întru urechile voastre“, cu cea mai clară aplicațiune la sine.

Ucenicilor lui Ioan, cari îl întreabă, dacă El este Mesia, Hristos le răspunde, aducându-le aminte frumosul text, tot din Isaia, unde profetul cântă liberarea poporului Israelitean și slava noului Ierusalim (Mat. 11, 2—15).

Din acestea și altele tot atât de explicite mărturii ar trebui să se tragă consecința că Isus, împlinind făgăduința și așteptarea Vechiului Testament, a înființat o împărăție colectivă, văzută: existând pe pământ ca societate a credincioșilor.

Susținătorii Impărăției lui Dumnezeu și a lui Hristos în înțeles numai lăuntric apelează mai ales la un răspuns al Mântuitorului dat Fariseilor: „Impărăția lui Dumnezeu este între voi“ (Luc. 17, 21).

Trebuie admis că un text al Evangheliei nu poate să distrugă un adevăr arătat de repetite ori de alte texte ale Evangheliei, și că în mod logic explicarea zisului text nu poate fi contrară afirmării evidente din întreaga predicățiune a lui Hristos.

Că împărăția predicată de Hristos e de asemenea esențialmente și externă și socială, ne-o arată parabolele împărăției, culese în capitolul al 13-lea al Sf. Evangheliei dela Matei.

Impărăția lui Dumnezeu e câmpul unui tată de familie (13, 24.); e mreja în care se a-

dună pești buni și răi (13, 40); e un cort de nuntă, la care iau parte fecioare înțelepte și fecioare proaste (15, 1—13); împărăția lui Dumnezeu e asemănată cu un mare banchet (22, 2).

Toate aceste asemănări au caracter esențial de a fi tovărășii externe, între persoane, adunate în mod social.

Dealtminte, dacă împărăția aceasta nu ar fi externă, cum se aplică cerința lui Hristos ca urmașii lui să facă mărturie publică de credință? (Mat. 10, 32); cum se explică precizarea prigonirilor, la cari vor trebui să se supună urmașii lui? Deoarece asemenea prigoniri presupun că urmașii lui Hristos pot fi identificați de către prigonitori, ca fiind deosebiți de ceilalți oameni. O asemenea deosebire devine cu totul neputincioasă dacă împărăția e numai o experiență internă a paternității divine sau a vieții harice.

Prin urmare textul din sf. Luca nu poate să aibă înțelesul atribuit de modernii, raționaliști, de susținătorii împărăției lăuntrice. Nu poate să aibă acest înțeles nici chiar din context, fără de a fi violentat. Și aieva:

Fariseii întreabă: „Când va veni împărăția lui Dumnezeu?“ În aceasta întrebare Isus vede concepția greșită a Fariseilor. Ei așteaptă scoaterea jugului roman și independența politică; așteaptă semnele extraordinare pentru inaugurarea erei Mesianice. Pentru corectarea acestor erori, Hristos răspunde: „Nu va veni împărăția lui Dumnezeu în ceas ștut.“ Impărăția lui Dumnezeu nu e împărăție de slavă lumească, nu vine cu zgomot mare, dar ea e deja în mijlocul

s'o limpezească. Ministerul domeniilor și agriculturii, cu ordinul circular Nr. 8178 din 16 Ianuarie 1931 și ministerul justiției prin ordinul circular 6893 din 30 Ianuarie 1931 au dispus judecătorilor din Ardeal să purcedă la stabilirea drepturilor de competență la compositoratele de pădure și pășune. — Judecătorii vor urma, în lucrările lor, dispozițiunile codului silvic român.

O dispoziție de importanță capitală, aceasta din urmă. Ea dă puțină judecătorului să facă lumină deplină în situația haotică de azi, când multe drepturi au rămas netranscrise în cartea funduară, altele s'au transcris neregulat, și iarăși altele nelegal întrucât înstrăinarea lor nu avea aprobarea ministerului cerută de lege. — El bine, art. 29 din codul silvic dă cele mai largi puteri judecătorului în stabilirea drepturilor coproprietarilor, în temel de investigațiuni și uzând, la nevoie, și de obiceiul locului. Aceasta prin derogare dela dispozițiunile codului și procedurii civile, după care la noi, în Ardeal, proprietarul posesor al unui imobil neînregistrat de atare în cartea funduară, nu se poate induce în acest registru decât urmând procedura specială „pentru inducerea dreptului de proprietate” în baza posesiunii faptice. Formalități grele, de care sunt scutite lucrările de constatare a drepturilor la compositorate.

Ordonanțele pomenite mai au, însă, și altă importanță. I-am putea zice: națională. Ele dau posibilitate bisericilor românești din județele Ciuc, Odorhei și Treiscaune să-și valorifice drepturile la compositoratele de pădure și pășune. Și nu numai în comunele unde avem astăzi parohii. — Este limpede, anume, că atât mitropolia din Blaj cât și cea din Sibiu au avut, pe la 1900, mai multe parohii în Săculme, decât au astăzi. Unele au dispărut, altele s'au redus la rangul de filii. N'au dispărut însă, pretutindenea, drepturile lor. Insumi am constatat — funcționând în acele părți — că în multe comune în cari pe vremuri au

existat biserici românești, grație vigilenței românești a preoșilor, drepturile lor la compositorat nu s'au șters, ci sunt și astăzi înregistrate.

Aceste drepturi nu trebuiesc date uitării. Blajul și Sibiu să îndrume pe reprezentanții bisericilor românești din Săculme să reclame și apere aceste averi și competențe ale bisericilor și preoșilor la judecătorii respective, înaintea comisiunilor înființate pentru stabilirea drepturilor de competențe conform art. 29 din codul silvic. Pentru toate comunele unde avem ori am avut biserici românești.

Iar ministerul, care a luat aceste măsuri salutare și bineprimite de toți coproprietarii, e dator să se îngrijască și de posibilitățile de executare a lor. Intre altele să pună la dispoziție diurnele și cheltuielile necesare pentru lucrările comisiunilor. Să nu uite, că este o operă patriotică și românească, care trebuie desăvârșită.

Iosif Jivan

judecător-șef (Gherla)

Iarăși cazanul Satanei. Spre marea bucurie a întunecașilor, el fierbe și de astă dată tocmai la ministerul cultelor. Nu-i destulă bătaie de joc la care ne supune, acum de atâta vreme, cinstita cârmuire. Chiar atunci când slăviții cârmuitori se ostenesc cu câte un mic gest de așa zisă dreptate, noi ne alegem cu nimic. Fiindcă dreptatea trebuie să treacă prin ministerul cultelor. Și, prin nu știu ce făcătură, se împotmolește acolo.

Poatecă d. secretar general Crăciunescu, împodobit și cu darul de preot ortodox, n'ar spune de ce și cum. De pildă, de ce nu mai sosesc instrucțiunile pentru alețuirea statelor de plată a preoșilor uniți, conform hotărârii luată de consiliul de miniștri în 12 Februarie? Căci dela ministerul de finanțe s'au trimis de mult îndrumări. De ce la culte se lucrează atât de încet? Ori, d. secretar general și sfetnicii lui sunt atât de grei la cap, încât

nu se pot desmeteci nici într'o lună? Se poate. Nu de mult ne-au dovedit că nu cunosc nici operațiunile matematice elementare. — Dar atunci d. N. Iorga de ce-i mai tolerează în slujbă?

Și mai știe ceva d. Crăciunescu. Cu ce drept și cu ce putere, anume, cucernicia sa s-a apucat să repartizeze cele 30 milioane date de consiliul de miniștri pentru întregirea dreptății salariilor preoșilor noștri — conform legământului luat de guvern în fața țării și garantat de cuvântul Regelui — tuturor cultelor, după o cheie stabilită de înalta lui înțelepciune și în contra dispozițiilor clare ale guvernului? N'a priceput ordinul? — De ce ține d. N. Iorga un secretar atât de... deștept? Ori, dacă l-a priceput, și totuși și-a permis îndrăzneala pomenită, de ce ține d. prim-ministru un secretar general atât de obrasnic?

Nu socotește d. secretar general că nu-i cinstit ceea ce face? Nu se gândește că răutatea lui sătulă lungeste suferințele a sute de familii cumsecade din Ardeal, cari îl vor blestema? — Ori, poate, cucernicia sa nici nu mai crede în Dumnezeu? Altfel cum ar putea face pe bucatărușul șef al cazanului Satanei, care fierbe la ministerul cultelor, spre rușinea țării?!

Suflete primejduite. Soarta duce pe mulți credincioși de-ai noștri în capitala țării și pe mulți alții îi risipește prin orașele vechiului regat. De sufletul lor cine se îngrijește? Abia avem o parohie în capitală, cu doi preoși cari nici cum nu prididesc alergătura multă ce se cere pentru adunarea și îngrijirea oștelor răslățite prin Babilonul țării noastre. Incolo: nimic. Un început de parohie, fără preot, la Ploiești și Craiova.

Ultimul cercular arhidiecezan are dispozițiuni, cari pot fi cel puțin un bun punct de plecare la organizarea unei îngrijiri pastorale a fraților pomeniți. El poruncește preoșilor să-și îndemne stăruitor credincioșii cari se așează pe mai multă vreme în capitală ori în

vostru, căci Mesia și-a inaugurat viața lui publică și și-a adunat în jurul lui pe Apostoli. •Impărăția lui Dumnezeu între voi este». Aceasta e adevărata interpretare a textului, pe când aceea a raionaliștilor implică contrazicere. Cum ar fi putut spune Hristos, că Fariseii au în inima lor împărăția lui Dumnezeu, adică iubesc cu adevărat pe Dumnezeu, pe când Fariseii înaintea lui Hristos erau niște morminte puturoase, niște fărnici, niște dușmani ai învățurii lui?

3. Nu e o împărăție numai eshatologică. Nic. nu se poate spune că împărăția lui Dumnezeu, despre care ne vorbește Evanghelia, e de natură numai eshatologică. Fără îndoială eshatologia e un element esențial în împărăția predicată de Hristos, și evangheliștii Mateiu, Marcu și Luca, ne descriu venirea din urmă a Fiului omului. Dar nu stă împărăția lui Hristos numai într'atâta.

Parabolele, în cari însuș Hristos a declarat ce e împărăția cerurilor, ne arată în această împărăție amestecul celor buni cu cei răi, a grâului cu neghină, a peștilor buni cu cei răi, a fecioarelor înțelepte cu cele nebune. Tot în Evanghelia se spune, că la »Parusie« (venirea a doua), Hristos, ca judecător suprem, va despărți pe cei buni de cei răi, chemând la ferice pe cei buni și trimițând la osândă pe cei răi. Prin urmare, după a doua venire nu va mai fi amestecul celor buni cu cei răi, și tocmai de aceea împărăția lui Dumnezeu, despre care vorbește Isus, trebuie să fie în timp, pe pământ, înainte de eshatologie, căci în ea sunt amestecați cei buni cu cei răi, e posibil păcatul încă.

Mai mult, împărăția lui Dumnezeu, după concepția lui Hristos, trebuie să se răspândească,

să se lățească prin predicățiune, precum presupune parabola grâuntelui de muștar (Marc. 4, 30. Mat. 13, 32); aceasta împărăție va fi luată dela Evrei și dată altora, cari vor aduce roade; în aceasta împărăție oamenii trebuie să-și adune vrednicii etc.

Toate acestea arată, că împărăția lui Dumnezeu, mai înainte de-a ajunge la desăvârșirea sa slăvită, trebuie să treacă printr'un period de condițiuni mai puțin desăvârșite, adică să fie în timpul vieții acesteia.

Raionaliștii și urmașii lor, pentru a înlătura cleștele acestor dovezi, atât de clare, au inventat un metod foarte bun pentru ei, dar foarte slab în sine. Ei zic: Noi afirmăm, că adevăratul gând al lui Hristos este numai eshatologie, iar despre celelalte texte, cari pot fi potrivnice acestei afirmațiuni, susținem că au fost adăugate în veacurile posterioare. Cu acest metod poți proba orice, foarte iute, numai eă fiind cu totul arbitrar, dă în copilăresc și de aceea rămâne în disprețul celor ce-l întrebunțează.

Nici din Vechiul Testament nu se poate dovedi natura eshatologică a împărăției lui Dumnezeu, predicată de Hristos. După tradițiunea evreească, în împărăția Mesianică vor avea parte toate popoarele: Toți vor alerga la sfânta Cetate (Isaia II. 2. 5. III. 1. etc).

Mesia va fi regele suprem (Ps. 2. 6.) și va orându-i principii, cari vor domni în numele lui (Ps. 44, 17); preoșimea va fi aleasă din toate popoarele și o jertfă curată va fi adusă în toate locurile (Mal. III. 3).

Or, aceasta afluență de popoare, la același oraș sfânt; acești delegați, cari guvernează, în numele regelui Mesia; această preoșime și acea-

stă jertfă, sunt ceva care trebuie să existe mai înainte de limita externă a timpului istoric și mai înainte de catastrofele îngrozitoare ale sfârșitului lumii. Prin urmare împărăția Mesianică, după aceste tradițiuni, importă în esența sa o viață colectivă, bine organizată, o viață socială pământescă, mai înainte de »Parusie«, sau sfârșitul vremurilor.

Incheiem: Impărăția lui Dumnezeu, sau împărăția cerurilor, dupăcum apare din studiul Evangheliiei, deși e de natură parțial esențial internă și eshatologică, totuși nu e numai atâta, ci e de asemenea esențialmente o societate vizibilă, vie, care deci se dezvoltă cu anumite funcțiuni pe acest pământ. Teoriile protestante, raționaliste, moderniste și neorăsăritene, conform concepției lui Nicolae Arseniev, sunt unilaterale, parțiale și deci greșite. Învățătura lor e în vădită opozițiune cu textul curat Evanghelic și cu tradițiunea evreească a Vechiului Testament, precum și cu învățătura Bisericii catolice.

Deci împărăția lui Dumnezeu pe pământ nu este altceva decât tovărășia sau societatea organizată, bine întocmită de către însuș Hristos, cu conducere văzută, cu scop hotărât și cu mijloace destoinice la dobândirea scopului, a tuturor urmașilor lui Hristos. Scopul este sfințirea omului; mijloacele sunt sfintele taine; statutele sunt învățătura lui Hristos; conducerea sunt apostolii, cu Petru în frunte, înzestrat cu autoritate juridicțională asupra tuturor. Conducerea până la venirea Paruziei (sfârșitul veacurilor), o are urmașul legal al lui Petru, adică Pontificii Romei.

Iată împărăția lui Dumnezeu pe pământ, pe care nu o vor distruge nici porțile iadului. (Sfârșit).

alt oraș din vechiul regat, să anunțe despre aceasta numai decât parohia noastră din București (III. Strada Polonă Nr. 48), dându-și numele și adresa. — Iar despre cei cari s'au dus până în acuma în acele părți, fiecare preot va întocmi un tablou în două exemplare, cuprinzând numele și adresa lor, care se va înainta prin protopopi Ordinariatului.

Ne bucurăm de aceste măsuri folositoare. În parte le-am fi dorit și mai precise. Și a-nume: preotul nu numai să-și îndemne credinciosul ce pleacă a se anunța singur, ci aflând dela familia lui noua adresă, să avizeze și el direct parohia din București. Ar fi mult mai sigur.

Precum e firesc, apoi, aceste dispozițiuni trebuie să se la în toate eparhiile noastre. Altfel nu se ajunge scopul.

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat de Lugoj a făcut următoarele numiri în cler: parohi: *Iuliu Olariu* la Peștenița; pâr. *Octavian Aldea* la Ostrovul mare; pâr. *Ion I. Pop* la Ohabaforgaci; pâr. *L. Teglaşiu* la Timișoara II; pâr. *Petru P. Berinde* la Lupeni II. — Pâr. *Teodor Oltean* a fost rânduit admin. paroh la Beba-Veche.

— Ven. Ordinariat al Maramureșului a numit doi administratori parohiali: pe pâr. *Antoniu Dunca* la Văleni, iar pe pâr. *Sabin Budu* la Boian. — Același a trecut pe pâr. *Dr. Epaminonda Lucaciu* în deficiență.

Agru maramureșan sărbătorește pe Sfântul Părinte. Ordinul mai marilor bisericesti de a prăznui după cuviință împlinirea alor zece ani de pontificat ai Preafer. Părinte Piu XI, a fost executat în chip deosebit de impresionant din partea Agrului maramureșan. Conferința dlui Gavril Mihalyi, rostită cu acest prilej, a electrizat și încântat mulțimea celor prezenți. Insemnătatea morală, dogmatică, istorică și socială a papalității a fost reliefată cu o bogăție de argumentație și cu o căldură de simțire ce a convins și a mișcat. Lumea s'a îndepărtat dela această conferință ce a lămurit temeiurile supremației urmașilor sf. Petru edificată sufletește și întărită în alipirea sa față de scaunul apostolic, organul de care se folosește Capul nevăzut Hristos, întru cărmuirea bisericii sale, spre plaiurile împărăției cerești. — Dorim ca opera aceasta de luminare Agrul s'o continue și s'o intensifice!

Dar magnific. Trimis din Africa, s'a oprit la Roma. Trimițător: sultanul Andreiu Kalindo din Buhunde. Acest neoconvertit a ținut să arete cât ține el la Capul creștinătății și i-a trimis, prin fiii sufletești ai cardinalului-misionar Lavigerie o statueta de toată frumuseța, lucrată de negri, dintr'un dinte de elefant. Statueta reprezintă pe Preacurata și e de 42 cm. de înaltă, cântărind patru kilograme. Sf. Părinte s'a bucurat mult de acest dar prețios venit din inima Africei, nu atât pentru valoarea sa monetară și artistică, mari și acestea, cât mai mult pentru valoarea sa simbolică, spirituală. Dovedește, doar, atât de grăitor, iubirea ce o poartă Scaunului apostolic acele îndepărtate tărâmuri ale umiliților și binecredincioșilor închinători peste cari domnește Craiul trimițător de daruri. — Sfântul Părinte dela Roma e singurul care-i iubit ca părinte sufletesc de fii de ai tuturor raselor și continentelor.

Viață românească în Săculme. Mai precis: în comuna Ditrău-Ciuc. Avem aici, nu de mult, parohie, care ține să-și împlinescă și misiunea românească, alături de cea religioasă. Acestui scop i-a servit producțiunea teatrală dată în 6 Martie, sub patronajul dlui Prefect al

județului, la care au asistat în mare număr intelectuali din jur și popor numeros. Corul, condus de pâr. Arieșanu, a executat mai multe bucăți corale spre mulțumirea tuturor. Apoi s'a jucat: »Conul Leonida față cu reacțiunea« și comedia »Un zlot și un ban«. După program a urmat dans. Toată vremea a stăpânit o atmosferă de caldă prietenie și însuflețire românească. — Dea Domnul, ca pâr. Arieșanu să poată vedea crescând și rodind acest sămbure bun, pe care l-a aruncat în pământ bun. (S. C. Gheorgheanu).

Locale. Vineri, 25 Martie, la sărbătoarea Bunevestiri, va predica în catedrală pâr. *Ion Pop-Câmpeanu* profesor al liceului de băieți, iar Dumineca viitoare, a doua din Paresemi, pâr. *Ștefan Pop*, directorul aceleiași școale.

— »Astra culturală« continuă seria conferențelor. Dumineca trecută a vorbit d. Alexandru Lupeanu-Melin, directorul liceului de fete și al »Unirii Poporului«, despre »Inceputul gazetăriei românești din Ardeal«. Răzimat pe mărturii istorice, conferențiarul a arătat că întemeietorul gazetăriei românești din Ardeal este marele cărturar blăjan Timotei Cipariu. Presărată cu umor sănătos și bogată în icoane luminoase din trecut, conferința deosebit de interesantă și instructivă a stors aplauzele entusiaste ale publicului, excepțional de numeros, adunat în sala de gimnastică a liceului de băieți.

— Și anul acesta, curatoratul catedralei s'a îngrijit ca să se țină predici la vecerniile tuturor Duminecilor din Paresemi. Scopul este în primul rând pregătirea de Paști a marelui număr de servitori și servitoare din Blaj, patronii cărora au fost rugați deosebit să-i sfătuiască a lua parte la aceste servicii divine. Mărturisirile se pot face în fiecare Sămbătă, dela ora 16, în catedrală. — Sperăm că aceste nobile străduințe vor da roade bogate.

Din lumea politică. Congresul provincial din Ardeal și Banat al partidului național-tărănesc a fost convocat pe ziua de 28 Martie, orele 10, la Cluj. După statute, iau parte de drept la congres toți foștii miniștri, și subsecretari de stat din aceste provincii, parlamentarii actuali și cei din legislatura ultimă, membrii comitetului de o sută și a celui provincial, precum și delegați aleși de comitetul județean al fiecărui județ în număr egal cu parlamentarii câți alege județul. — La ordinea zilei, între altele, și propuneri diverse pentru modificarea statutelor.

Concurse. Cu terminul de 15 Aprilie c. eparhia de Nord deschide concurs la parohiile vacante: *Prilog* (distr. Țara Oașului); *Nadișul-Român* (distr. Silvaniei) și *Șișești I.* (din districtul Băii-Mari).

Oază liniștită într'o lume înviforată. Așa se prezintă școala normală de fete (!) din Sianfu al Chinei. Știrea o aduce agenția »Fides« care notează că în orașul pomenit sunt o mulțime de școale medii și superioare. În toate domnește însă cea mai deșanțată anarhie. Elevii își bat directorii și profesorii numărul unu. Le impun în ce zile să le țină prelegeri și când să fie vacanță. Pretind să li-se anticipe temele de examen și se pretează și la alte fasoane à la Goliat. Așa s'a făcut că într'o bună zi capii răsvrățiților s'au prezintat și la pâr. Ormazabal, directorul școlii normale catolice de fete, și nici una, nici două: să lase fetele cu ei la demonstrații. Căci dacă nu, apoi n'are să fie bine... Drept că au și nimerit cui s'au adresat. Pâr. Ormazabal e un vechiu inițiat al tainelor sufletului chinez. Nu i-a luat cu vorba bună, căci în cazul de față așa ceva era mazare pe părete. I-a lăsat să întrezăriască însă sclipirea unei sume de gologani și îndată s'au liniștit valurile. — Școala de sub conducerea pâr. Ormazabal (cu 400 de eleve) e singura școală din Sianfu la care s'au făcut examenele în regulă și în pace.

† **Pâr. Zaharie Pop Șerban**, preot în Oltef, a trecut la veșnicie în 7 Martie 1932, în anul 59 al vieții și 30 al preoției sale cinștite. — Fie-i partea cu dreptii!

† **Pâr. Ilie Șerban**, prot. on. spiritual al institutelor de corecțiune din Cluj, fost paroh în Strâmba, a adormit în Domnul la 10 Martie 1932, în anul 67 al vieții și 43 de muncă preoțească. — Odihnească în pace!

Telefonul »Unirii«

P. Reghin. Evident batjocura cu salariile nu mai poate fi tolerată. Va trebui începută neapărat o nouă campanie de intervențiuni și proteste la guvern și la M. S. Regele. Nu-i necesar să se convoce sinoade preoțești extraordinare în acest scop — cum cred unii dintre preoții necăjiți cari ne scriu — fiind și așa în pragul sinoadelor de primăvară. — Dacă guvernul ar rămâne totuși în cinismul-i criminal, vom fi nevoiți să apucăm alte căi, mai puțin pașnice și mai neplăcute pentru cinștita cărmuire. Pentru că chiar dacă am vrea să mai răbdăm, foamea nu ne lasă.

D. București. Pâr. V. Șireagu ne-a cinștit și pe noi cu un exemplar din »Apelul-Rugare« ce a trimis tuturor ierarhilor români din țară, chemându-i cu dulci cuvinte să se adune în ziua Bunevestiri la Blaj și să facă, fără multă vorbă și socoteală, unirea mult dorită a celor două biserici naționale. N'am scris până acum despre apel, fiindcă el se trimisese direct celor adresați. Dar răspunsurile acestora nu le cunoaștem și probabil, nu le cunoaște nici Pâr. Șireagu. Poate că nici nu le mai așteaptă. Meditând de atunci și până acum își va fi dat, sperăm, seamă că, în definitiv, Sf. Sa nu-i nici primul nici singurul care are astfel de dorinți cucernice. Suntem câteva milioane, pe cari ne muncește acest gând, născut acum două veacuri. Și va înțelege, de sigur, că dacă totuși până acum nu s'a realizat acest vis mare, apoi nu din lipsa unui »apel-rugare« către arhierii a rămas neisprăvit. Ar fi fiind pricina mai grele și mai incurtate decum și le-a imaginat Sf. Sa într'o clipă de însuflețire laudabilă. — Până aici însă nici un neșaz. Pâr. Șireagu însă a ținut să alarmeze și presa din București care în dorința de-a contribui și ea la un gând bun, a încrestat vestea de bucurie, dându-i proporții pe cari, din păcate, nu le are. Și aci începe a nu mai fi chiar bine: se induce în rătăcire opinia publică. Ceeace n'a voit, de sigur, nici autorul apelului. Acum, să se aleagă cel puțin cu vechea învățătură: quidquid agis, prudenter agas... Bunele intențiuni nu ajung, pentru mântuire. Și nici pentru unirea bisericilor.

B. Cluj. Povestea cu facultatea noastră de teologie începe a fi amuzantă. Toate guvernele, fără excepțiune, recunosc îndreptățirea cererii noastre, admit chiar că din punct de vedere românesc ar fi bună și folositoare. Când e vorba să se înființeze însă, atunci se ridică »dificultățile« ortodoxe. Și guvernul bate în retragere Chiar și d. Iorga, pe cât se pare. Căci iată cum stă treaba: înainte de a pune în discuțiune legea învățământului superior, s'au făcut demersurile reglementare. D-Sa a dat rezoluțiune în scris, că cererea este dreaptă și bună; dar acum nu se face legea universităților, ci numai a »autonomiei universitare«. Deci: să mai așteptăm. — La dreptul vorbind, noi nu prea înțelegem distincțiunile subtile ale premierului. Mai ales că, în realitate, se discută în toată puterea așezarea și organizarea școlilor înalte în cadrele universităților. Pilda academei de drept din Oradea, este concludentă — De aceea credem, că și chestiunea noastră va fi reluată. Măcar în ceasul al 12-lea.

Am primit abonamentul pe 1932: Dr. P. Zălau-M. Zălau, Dr. R. Cluj, F. Oradea, Oicul parohial Frumoasa, Patres schalestici Lauvaiu, R. Caransebeș, Oficiul parohial Ciugudul de sus, S. Ghijasa de sus, B. Gheorgheni Parohia Vașad, Oficiul parohial Poiana Ilvei.

In atenția parohiilor și curatoratelor bisericesti!

COMANDAȚI

CLOPOTE

de calitate superioară, la cel mai mare depozit românesc din Ardeal:

ALEXANDRU ANCA
CLUJ, Str. Regina Maria No. 43.

Tot aici: Policandre, Șteșnice, Ornate și Recvizite bisericesti, Prapori, Cărți preoțești și de rugăciuni. Diferite predici,

VERSURI LA MORȚI (cântări funebreale pentru femei, bărbați și copii). Teatre populare și școlare, monoloage, dialoge. --

Medalii de aluminiu pt.

Reuniuni, cu inscripție

după dorință, etc etc.

Cereți prețurent detaliat